

ajánlatos akkor is, ha az észlelő egyébként kivetítést használ. Kellő figyelmességgel ez kisebb hibát ad. Nagyon kis foltok - kivetítés esetén - egy kis, sárgás árnyalatu papírszelettel "tapogathatók" le, ha azt a vetítőernyő előtt, gyorsan, "vibrálva" mozgatjuk. Nagyon érdekes és értékes a nagyobb foltok és foltcsoportok rajzolása /L. a Föld és Ég 1971. 3. számában Irimes Romulus rajzait/ Hasonló rajzok kisebb távcsövön is készülhetnek./ Az első beszámolóban csak rovatunk célját és főbb szempontjait ismertettük. A következőkben részletesebb tanácsokra is kitérünk. Kérjük egyúttal a napészlelési munka iránt érdeklődők jelentkezését e sorok írója címén. /Szolnok, Tégla u. 12/

Kancsura Árpád

Megfigyelések - Észlelések

A Vénusz dichotómiájának időpontja 1971-ben

Az 1971-es nyugati kitérés /hajnal/ idején a Vénuszról 15 rajz készült egy 15 cm-es refraktorral és egy 6 cm-es, valamint 20 cm-es refraktorral, normál fényben és kék szűrővel. Elméletileg a dichotómiának - amikor a Vénusz éppen félig látszik megvilágítva - 1971. jan. 20,7-én kellett volna bekövetkezni. Észleléseink szerint normál fényben jan. 24-én, kék szűrőn át jan. 27-én volt a dichotómia ideje, tehát 6 ill. 4 nappal később.

lfj. Bartha Lajos /Jósvafő-Budapest/ és
Mezősi Csaba /Pécs/

A γ /gamma/ Cassiopeiae fényének lassú változása

A gamma Cas fényessége a novákhoz hasonlóan időnként felleobbanást mutat, amikor is a csillag egy-gazburkot dob le. Az ilyen csillagokat "héjcsillagoknak" nevezik. A változócsillag észleléseket gyűjtő ADATBANK több mint 2000 γ Cas adatból megszerkeszthettem az 1957 és 1971 közti fényváltozás menetét. A grafikon az adatokat féléves összegezés és középérték alapján mutatja be. Látható, hogy az észlelések szórása elég nagy, úgy tűnik még mindig nem elég sok az észlelés. Lehetséges, hogy a megfigyelésektől egy kisebb, rövid időszakú fényváltozás is befolyásolja. Ennek kimutatása még több adatból lehetséges csupán.

Nagy Sándor /Baja, Csillagvizsgáló/

Csillagfedés megfigyelése

Az észlelés helye: Budapest, közelítő koordinátái: $\varphi = 47^{\circ}29'$ északi szélesség, $\lambda = 19^{\circ}10'$ keleti hosszúság. Műszer 15 cm-es reflektor, 36-szoros nagyítás + zöldessárga színszűrő. Időmérés: stopperóra, $\pm 0,2$ mp pontossággal. Okkultáció: a mű μ /Cancri belépése a Hold mögé. Időpont: 1971. április 4.

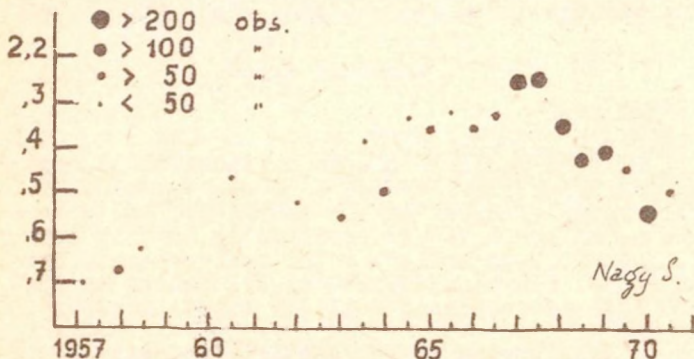
$0^h47^m23^s,2$ U.T. Észlelési körülmények: a levegő nyugodt, de a Hold alacsonyan áll a látóhatár közelében. Papp János /Bpest/

Érdekes tűzgömb

November 12-én Orosházán egy nagyon érdekes tűzgömböt láttam, amelynek hangja megelőzte a meteor szétesését. Először hallottam a hangot, majd ez után bukkant ki a meteor egy fa koronája mögül. A hangjelenség ekkor megszűnt, de a tűzgömb széthullása csak ekkor kezdődött.

Keszthelyi Sándor

A gamma Cassiopeiae fényváltozása, 1957-1970



CSILLAGOS EG /jún.-júl./

A Merkur bolygó június első felében nem látható, csak a hónap végén jelenik meg napnyugta után az esti égen. Július közepén kb. 1 órával nyugszik le a Nap után, legnagyobb keleti kitérése júl. 29-én, az esti szürkületben mintegy 8° -al a láthatár felett észlelhető. A Vénusz a hajnali szürkületben, napkelte előtt látszik, észlelésre nem alkalmas. A Mars egyre közelebb jut a Földhöz, látszó szögátmérője jún. 1-én $14,0$, jún. 16-án $16,1$ és júl. 13-án $21,5$, tehát $130-85$ szörös nagyítással akkorának látszik, mint a Holdkorong puszta szemmel. Földtávolsága jún. 1-én $0,670$ Csillagászati Egység, júl. 13-án $0,436$ CsE. Az éjszaka második felében jól észlelhető. A Jupiter egész éjszaka látható, júniusban 23 órakor, július közepén 21 órakor dél, jól észlelhető. A Szaturnusz júniusban a hajnali órákban, júliusban már $1h30^m$ körül felkel, észlelésre ekkor igen alkalmas. A Vesta kisbolygó július 20-án jut földközelségbe, fényessége ekkor $5,7-5,8$ magn.-ig nő, így már kézi látcsővel is jól megfigyelhető, elmozdulása a környező csillagokhoz észrevehető. Koordinátái /1950-re/:

	RA	Dekl.	RA	Dekl.
Júl. 1.	$20^h 27^m,3$	$-21^\circ 09'$	Júl. 21.	$20^h 10^m,4$ $-23^\circ 35'$
Júl. 11.	$20 19,7$	$-23 35$	Aug. 1.	$19 59,7$ $-24 40$

Látszó fényessége $5,7$ magnitúdó, kissé ingadozik.

Események, 1971. jún.-júl.

Jún. 1. A Mars fedi a SAO 164 148 jelű, $8,9$ mg.-jú csillagot.